

Handläggare
Ylva Kuylenstierna
Telefon: 08-508 242 52

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2021-10-21

Svar på skrivelse om ledsagning och ledsagarservice för synskadade

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på skrivelsen.

Sammanfattning

Förvaltningen har genom en skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Feministiskt initiativ och Sverigedemokraterna fått i uppdrag att besvara frågor avseende förvaltningens arbete med insatsen ledsagarservice enligt SoL och LSS till personer med synskada.

I skrivelsen får förvaltningen i uppdrag att redogöra för tillämpningen av stadens riktlinjer gällande personer med synskada som är i behov av ledsagning. Förvaltningen har även ombetts att redogöra för hur man säkerställer att personer med synskada inte isoleras i sin bostad. Ledsgning som insats kan beviljas enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och enligt socialtjänstlagen (SoL). Av stadens riktlinjer framgår att det i beviljandet av insatsen inte ska innebära skillnader vid bedömning av ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS. Förvaltningen tar stadens riktlinjer i beaktande i bedömning av insatser. Samtidigt är det viktigt att poängtera att ledsagning, likt andra biståndsbedömda insatser utgår från en individuell behovsbedömning. I denna behovsbedömning tar man hänsyn till i vilka situationer den enskilde är i behov av insatsen samt gällande lagstiftning och praxis.

Bakgrund

Den 10 juni 2021 beslutade stadsdelsnämnden att skicka Socialdemokraternas skrivelse med stöd av Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ och Sverigedemokraterna avseende insatsen ledsagarservice för synskadade till förvaltningen för beredning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för socialtjänst.

Ärendet

Förvaltningen har genom en skrivelse från Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Feministiskt initiativ och Sverigedemokraterna fått i uppdrag att besvara frågor avseende förvaltningens arbete med insatsen ledsagarservice enligt SoL och LSS till personer med synskada.

Stadsdelsnämnden önskar mot bakgrund av ovanstående att förvaltningen besvarar följande frågor:

- Hur säkerställs det att riktlinjerna för ledsagarservice och ledsagning efterlevs i enskilda beslut, så att synskadade i vår stadsdel faktiskt får tillgång till ledsagning i enlighet vad Stockholms kommunfullmäktige har beslutat?
- Informeras synskadade i stadsdelen om att riktlinjerna existerar och att de är generösare än lagens minimumkrav avseende ledsagning?
- Framkommer det i beslut hur riktlinjerna tillämpats?
- Får stadsdelens synskadade förutsättningar att få en promenad eller utomhusvistelse minst en gång per dag?
- Vad i övrigt görs för att säkerställa att synskadade inte isoleras till sin bostad?

Synpunkter och förslag

Hur säkerställs det att riktlinjerna för ledsagarservice och ledsagning efterlevs i enskilda beslut, så att synskadade i vår stadsdel faktiskt får tillgång till ledsagning i enlighet vad Stockholms kommunfullmäktige har beslutat?

Ledsagarservice syftar till att möjliggöra aktiviteter utanför hemmet. Insatsen kan beviljas enligt socialtjänstlagen och enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Av stadens riktlinjer framgår att det i beviljandet av insatsen inte ska innebära skillnader vid bedömning av ledsagning enligt SoL och ledsagarservice enligt LSS. Förvaltningen tar stadens riktlinjer i beaktning i bedömning av insatser. Samtidigt är det viktigt att poängtera att ledsagning, likt andra biståndsbedömda insatser utgår från en individuell behovsbedömning. I denna behovsbedömning tar man hänsyn till i vilka situationer den enskilde är i behov av insatsen samt gällande lagstiftning och praxis. Några generella ramar om lägsta eller högsta antal timmar per månad finns inte reglerat i varken SoL eller LSS. Det är det individuella behovet som avgör när insatsen ska ges och hur omfattande den ska vara. Utgångspunkten ska vara den enskildes intressen samt aktiviteter

och i utredningsfasen är det därför viktigt att få en bild av hur behovet av insatsen ser ut.

Informeras synskadade i stadsdelen om att riktlinjerna existerar och att de är generösare än lagens minimumkrav avseende ledsagning?

Det finns inga minimumkrav reglerat i lag avseende omfattning när det gäller ledsagning enligt LSS eller SoL. Alla insatser som förvaltningen beviljar görs utifrån en individuell behovsbedömning. Däremot kan viss vägledande praxis tydliggöra hur insatsen ska användas. Exempelvis finns det vägledande domar som avgör hur ledsagning enligt LSS får användas i samband med vistelse utomlands.

Enligt stadens riktlinjer för ledsagarservice kan beviljade timmar användas flexibelt inom ramen för tre månader och får användas fritt inom ramen för de behov som beslutet om insatsen avser. Det kan således bli aktuellt med andra aktiviteter än de som nämns i biståndsbeslutet eller beställningen vilket är möjligt så länge målet med insatsen uppfylls – delaktighet i samhället.

Framkommer det i beslut hur riktlinjerna tillämpats?

Förvaltningens beslut grundas primärt på gällande lagstiftning (förvaltningslagen och kommunallagen samt LSS/SoL) och rådande rättspraxis. Även stadens riktlinjer tas i beaktande men är inte något man direkt hänvisar till i beslut. I behovsbedömningen framgår vilka aspekter som förvaltningen har tagit hänsyn till både gällande den enskildes behov och individuella förutsättningar samt rådande lagar och rättspraxis.

Får stadsdelens synskadade förutsättningar att få en promenad eller utomhusvistelse minst en gång per dag?

Förvaltningen kan utöver insatsen ledsagning även bevilja insatsen promenadstöd enligt socialtjänstlagen. Insatsen syftar till att bistå personer med att komma ut i närområdet för att bryta social isolering. Några begränsningar i hur omfattningen av insatsen kan beviljas finns inte reglerat i socialtjänstlagen. Däremot ska insatsen tillförsäkra den enskilde skäliga levnadsvillkor. Det är ovanligt att personer beviljas denna insats mer än två gånger per vecka. Det är emellertid möjligt att beviljas exempelvis insatsen ledsagning och promenadstöd samtidigt.

Vad i övrigt görs för att säkerställa att synskadade inte isoleras till sin bostad?

Personer med synskada är en bred målgrupp vars behov av stöd från samhället varierar. Insatser som kan beviljas från olika aktörer är

exempelvis olika hjälpmedel som ges av regionen. Även insatsen färdtjänst kan beviljas från regionen, där den enskilde får möjlighet att ta med en egen anordnad ledsagare. För vissa är träning i att orientera sig närområdet och samhället i övrigt på egen hand med stöd av hjälpmedel en viktig aspekt. För andra kan det röra sig om ett större behov av praktiskt stöd. Utöver insatser som ledsagning och promenadstöd erbjuder staden även andra insatser för att personer med synskada ska kunna klara sin dagliga livsföring. Beroende på behov kan exempelvis stöd i hemmet i form av hemtjänst beviljas eller kontaktperson för att bryta social isolering.

Målsättningen för alla insatser, oavsett aktör är att möjliggöra autonomi för den enskilde.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms som könsneutralt.

Patrik Åhnberg
Stadsdelsdirektör

Anna Toll
Avdelningschef

Bilagor

1. Skrivelse om ledsagarservice och ledsagning för synskadade.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Patrik Åhnberg, Stadsdelsdirektör	2021-10-05
Anna Toll, Avdelningschef	2021-10-04